

Unge funksjonshemmedes innspill til Arbeid- og sosialkomiteen

Unge funksjonshemmede leverer med dette våre innspill og merknader til Arbeid- og sosialkomiteen knyttet til deres behandling av statsbudsjettet for 2023 og Prop. 1 S (2022-2023) Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Unge funksjonshemmedes anbefaling

- Kap. 605, post 01: Unge funksjonshemmede mener den foreslåtte bevilgningen på 175 millioner kroner til iverksetting av ny ungdomsgaranti må beholdes.
- Kap. 605, post 01: Unge funksjonshemmede mener forslaget om økt bevilgning på 32 millioner kroner til en ytterligere styrking av tolketjenesten må beholdes.
- Kap. 634, post 01: Unge funksjonshemmede mener satsen på tiltakspenger må økes tilsvarende satsen på dagpenger.
- Kap. 2661, post 70: Unge funksjonshemmede mener forslaget om oppjusteringen av grunnstønadene og gjeninnføring av dokumentasjonsplikten for voksne med ADHD må avvises.
- Kap. 2661, post 79: Unge funksjonshemmede mener bevilgningen til aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år må økes til minimum 200 millioner kroner.

Kap. 605, post 01: Arbeids- og velferdsetaten, Driftsutgifter

Unge funksjonshemmede er fornøyd med regjeringens forslag om å bevilge 175 millioner kroner til iverksetting av en ny ungdomsgaranti. Ett av regjeringens mål i Hurdalsplattformen er å sikre at unge under 30 år som står utenfor arbeid, raskest mulig får tilbud om jobb, utdanning eller kompetansegivende opplæring. Unge funksjonshemmede er derfor svært glade for å se at denne satsningen gjenspeiles i statsbudsjettet for 2023.

Unge funksjonshemmede er positive til regjeringens forslag om å øke styrke tolketjenesten ved å øke bevilgningen med 32 millioner kroner for å gi rom til å øke antall fast ansatte tolker med om lag 35 årsverk i 2023. I flere år har tilgangen på tegnspråk- og skrivetolker vært en stor utfordring, og i 2019 var det 9 400 udekkede tolkeoppdrag. Det antas at situasjonen er forverret som følge av koronapandemien. For å bedre forutsigbarheten i tolketjenesten er det nødvendig å øke andelen fast ansatte tolker. Unge funksjonshemmede er derfor svært fornøyd med at det foreslås en styrking av tolketjenesten med 32 millioner kroner til å øke andelen fast ansatte tolker.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Beholde regjeringens forslag til bevilgning over kap. 605, post 01, med tilhørende merknader.

Kap. 634, post 01: Arbeidsmarkedstiltak, Driftsutgifter

Unge funksjonshemmede er skuffet over å se at satsen for tiltakspenger er på stedet hvil. Vi har merket oss at satsen på dagpenger økes, men at satsen for tiltakspenger ikke økes tilsvarende. I statsbudsjettet for 2022 utjevnet regjeringen forskjellene mellom satsen for dagpenger og tiltakspenger, noe som for øvrig medførte at satsen for tiltakspenger ble redusert for å harmonisere satsen med minstesatsen for dagpenger. Vi hadde derfor forventet å se en videreføring av denne utjevningen når satsen for dagpenger økes. Videre mener vi det er nødvendig å styrke bruken av utdanning som arbeidsmarkedstiltak. Utdanning er veien inn i arbeidslivet for flertallet av ungdom og unge voksne med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom, og effekten av utdanning for sysselsetting er betydelig høyere for funksjonshemmede enn for befolkningen for øvrig. Samtidig er utdanning som arbeidsmarkedstiltak

lite brukt, og det er begrensninger i dagens regelverk i alders- og varighetsbestemmelsene som hindrer god og effektiv bruk av ordningen.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: *Øke satsen for tiltakspenger tilsvarende satsen for dagpenger, og vedta en merknad om at utdanning som arbeidsmarkedstiltak prioriteres, samt en merknad om en helhetlig gjennomgang av regelverket i ordningen med mål om å endre alders- og varighetsbestemmelsene for å bidra til god og effektiv bruk av ordningen.*

Kap. 2661, post 70: Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv., Grunnstønad

Unge funksjonshemmede er kritiske til regjeringens forslag om å oppjustere satsene for grunnstønad, samt å gjeninnføre dokumentasjonskravet til voksne med ADHD. I en tid der kostandene på alle samfunnsområder øker er det usosialt å også øke kostandene som berører funksjonshemmede spesielt. Dette er et forslag om vil ramme unge voksne med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom hardt. Mange funksjonshemmede har allerede høyere levekostnader og en lavere sosioøkonomisk status enn befolkningen generelt. En oppjustering av satsene for grunnstønad vil medføre at funksjonshemmede får en enda strammere privatøkonomi og vil komme dårligere ut enn befolkningen ellers. Unge funksjonshemmede mener videre at en gjeninnføring av dokumentasjonskravet for voksne med ADHD er urimelig, og harmonerer ikke med endringen NAV gjennomførte i 2019. Forslaget vil medføre at de som har størst behov for grunnstønaden mister direkteplasseringen av grunnstønad til klesslitasje, samt får unødvendig dokumentasjonsplikt og saksbehandlingstid på en rett de allerede oppfyller.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: *Avvise regjeringens forslag om å oppjustere satsene for grunnstønad, samt avvise forslaget om å gjeninnføre dokumentasjonskravet til voksne med ADHD.*

Kap. 2661, post 79: Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv., Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år.

Unge funksjonshemmede er svært skuffet og meget kritiske til regjeringens forslag om å kun bevilge 56,8 millioner kroner til aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år. Vi vet at forslaget som foreligger vil frata funksjonshemmede muligheten til å være fysisk aktive, og leve likestilte og selvstendige liv. Av erfaring vet vi at bevilgningen som foreslås er altfor liten. I 2021 ble bevilgningen økt til over 100 millioner kroner, men gikk tom i august. I 2022 var bevilgningen på 55 millioner kroner, og den ble ikke økt i revidert nasjonalbudsjett. Det medførte at bevilgningen gikk tom i februar 2022, og det ble ikke utdelt ett eneste aktivitetshjelpemiddel fra februar og ut året. Som følge av dette er det et stort etterslep av personer som har behov for aktivitetshjelpemidler, og regjeringens budsjettforslag vil kun bidra til å gjøre dette etterslepet større. Unge funksjonshemmede mener at det i årets budsjettforslag vil være naturlig å ta utgangspunkt i Norges Idrettsforbund sitt tidligere krav om å øke posten til 200 millioner kroner. Dette beløpet er i tråd med behovet beskrevet i rapporten fra Oslo Economics i 2020.

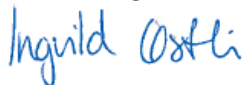
Trening og fysisk aktivitet er viktig både for den psykiske og fysiske helsen. For mange funksjonshemmede er det nødvendig med spesialisert utstyr for å kunne være fysisk aktiv. For å sikre at alle har like muligheter til å være i fysisk aktivitet mener Unge funksjonshemmede at ordningen for aktivitetshjelpemidler må endres fra en rammestyrt ordning til en overslagsbevilgning. Først da kan man sikre at alle som oppfyller vilkårene for aktivitetshjelpemidler får sin rettighet oppfylt. Unge funksjonshemmede mener derfor det allerede i 2023 er behov for en gjennomgang av ordningen med mål om å endre ordningen fra en rammestyrt ordning til en overslagsbevilgning. På sikt ser Unge

Oslo, 13.10.2022

funksjonshemmede at det vil være naturlig å jobbe for å fjerne aldersgrensen på aktivitetshjelpemidler slik at man får en lik ordning for de over og de under 26 år.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Øke bevilgningen til aktivitetshjelpemidler med 143,2 millioner kroner til en totalsum på 200 millioner kroner, samt vedta en merknad om en gjennomgang av ordningen i 2023 med mål om å endre ordningen fra en rammestyrte ordning til en overslagsbevilgning fra 2024.

Med vennlig hilsen,

Ingvild Østli, Generalsekretær

Ingrid Thunem, Styreleder